

PER A UNA BIBLIOTECA PÚBLICA SOCIAL I INCLUSIVA. FES EL TEU PROJECTE
Pautes en base a preguntes per a facilitar-ne la formulació
(Setembre 2017)

La Biblioteca pública té una dimensió social en la seva missió i visió. La Biblioteca ajuda a incrementar el capital social del conjunt de la comunitat, com defineixen els objectius de la Fundació Biblioteca Social, i contribueix a una societat més justa i solidària amb una ciutadania més formada i informada, amb capacitat crítica, indispensable en una societat democràtica. Ho podem veure en els diversos documents d'IFLA (*International Federation Library Associations*) relacionats, com pot ser la Declaració de Lyon del 2014.

Tot i així, i des de la perspectiva de la Fundació, quan parlem de “projectes socials” ens referim majoritàriament a actuacions dirigides als grups més vulnerables de la societat o en risc d' exclusió, amb estratègies cooperatives i participatives amb els col·lectius als que ens dirigim o amb els agents que hi treballen.

I és pensant en aquest tipus d' intervencions de la Biblioteca Pública que hem formulat aquest document.

L' objectius d' aquestes pautes és el de facilitar als professionals de la Biblioteca un marc per a la construcció d' un veritable projecte social. No totes les activitats de les Biblioteques amb o per a col·lectius amb necessitats específiques poden considerar-se veritables projectes socials. Quan parlem de “projecte social” pensem en una sèrie d' accions o serveis que impacten i milloren les condicions dels col·lectius vulnerables als que ens dirigim.

Voldríem que aquest “tutorial” que us oferim us ajudi en el disseny del vostre projecte social.

1. El col·lectiu a qui t'adreces?

La vulnerabilitat de les persones o col·lectius de qualsevol ordre, i el grau de risc social d'exclusió que presenten, és la base que identifica els projectes socials.

- a. Pots descriure un perfil del teu públic destinatari? Quins són els trets principals que els identifica? Pots destacar aquells que comporten més risc d'exclusió?
- b. El seu entorn social, familiar o personal determina la seva vulnerabilitat?
- c. Està agrupat o emparat per alguna associació o entitat?
- d. Com ha detectat el personal de la biblioteca aquest col·lectiu?
- e. Han expressat una necessitat, una demanda o han formulat una proposta? Quina?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

2. Els agents implicats

És important identificar clarament qui impulsa el projecte, qui hi col·labora, com es treballa conjuntament i el nivell d'implicació dels diferents agents socials involucrats.

- a. En el projecte intervenen diferents agents? Quines funcions desenvolupa cadascun d'ells?
- b. Amb quins agents del territori treballa la biblioteca per aquest projecte (al barri, poble, ciutat, ...)?
- c. Amb quins agents treballa la biblioteca per aquest projecte (institucions, fundacions/associacions, professionals, ...)?
- d. Amb quins altres departaments de l'administració pública treballa coordinadament la biblioteca?
- e. Si necessiteu assessorament a qui heu buscat que en sàpiga per ajudar-vos?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

3. Origen, antecedents, trajectòria i motivació del projecte

En el camp social i cultural, el treball i els resultats són sempre a llarg termini. Els projectes han de recórrer fases sostingudes en els resultats de les etapes anteriors. Per això és important que els projectes tinguin trajectòria en el passat (saber d'on ve) i mirin cap al futur (saber on va).

- a. Quina motivació us ha portat a endegar aquest projecte?
- b. Com sorgeix el projecte, de qui és la iniciativa?
- c. Quins projectes d'altri teniu com a referent? Us inspireu d'algú?
- d. Què heu fet fins ara? Porteu temps treballant amb els col·lectius implicats?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

4. Els objectius o resultats desitjats

Els objectius són la base d'un projecte. Tot ell es fa per assolir uns resultats concrets. Els objectius ens serveixen per orientar la feina i per avaluar-la. D'aquí la importància de definir-los bé.

- a) Quina és la finalitat, missió o objectiu general del projecte?
- b) Quins són els objectius específics, concrets o operatius? Quins resultats concrets us plantegeu assolir? En quin termini de temps?
- c) Quin és el contingut social d'aquests objectius?
- d) Quins resultats heu obtingut fins ara? A què creieu que es deu això (tant els èxits com els fracassos)?
- e) En què creieu que aquests resultats han millorat, en algun sentit, la realitat del col·lectiu a qui us adreceu?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

5. Les estratègies o la metodologia general

Un mateix objectiu pot ser assolit de maneres o amb estratègies diferents, però segurament algunes són més efectives que d'altres. Una manera de fer pot definir un projecte. És l'estil el que el pot diferenciar d'altres propostes, o un factor d'innovació del mateix projecte. Sovint l'èxit o el fracàs d'un projecte depèn d'aquesta orientació en la manera de fer, en la metodologia emprada.

- a) Quines estratègies o metodologia heu previst per assolir els objectius?
- b) L'estratègia o metodologia és, en ella mateixa, de caràcter social? És de tipus inclusiu, participatiu o col·laboratiu?
- c) Justificar per què heu optat per aquestes estratègies. Per què creieu que són les millors per assolir els objectius?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

6. Les activitats, accions o serveis

És la part més visible del projecte, allò que tothom identifica i reconeix. Sovint és l'única part que arriba directament a la gent, és on les persones passen a ser usuàries, receptores, consumidores o beneficiàries.

- a) Quin és el fil conductor o l'element aglutinador del conjunt de les activitats?
- b) Quin és el programa complet d'accions, activitats o serveis a dur a terme?
- c) Quin lligam tenen les activitats amb les estratègies i amb els objectius?
- d) Heu avaluat els riscos que té tirar endavant les activitats plantejades?

- e) Quins terminis preveieu ?
- f) Quin és l'impacte previst per a cada activitat o per al conjunt del projecte ?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

7. La comunicació i difusió

Algú ha dit que allò que no es comunica no existeix. D'una manera o una altra, tot allò que es proposa fer el projecte ha de ser comunicat a l'entorn, societat i públic involucrat. Sovint cal deixar la comunicació en mans de persones especialistes, però des del projecte s'han de definir els trets principals.

- a) Heu definit la comunicació a partir del públic destinatari?
- b) Els mitjans per comunicar són conseqüents amb la finalitat, els objectius i el contingut del projecte? Reflecteixen el caràcter social del projecte? De quina manera?
- c) Si la Biblioteca no té suficients mitjans, heu pensat en demanar la col·laboració de l'Ajuntament ?
- d) Heu pensat algun sistema de comunicació interna a la biblioteca (usuaris o personal)?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

8. La previsió dels recursos

Un projecte necessita d'un conjunt de recursos (per a la posta en funcionament del projecte i per al seu manteniment) que, ben gestionats, permeten realitzar les accions o activitats que són, a la vegada, les que ens permetran assolir els objectius, la base de tota proposta.

- a) Com s'estructura l'equip de treball? Estan ben definits el nombre de persones necessàries, el seu perfil i formació, la seva dedicació, la seva funció o responsabilitat així com els mecanismes de treball, de coordinació, de decisió i de seguiment?
- b) Quins aspectes tècnics necessita el projecte? Estan ben definits els espais, material, aparells, logística,... que es necessiten per a cada element del projecte?
- c) Quins requisits administratius cal acomplir? Estan ben definits els permisos, notificacions, contractes, ... que es necessiten per a cada element del projecte?
- d) Quins són els recursos econòmics necessaris per a posar en marxa el projecte? I per a mantenir-lo viu? Estan ben definides les despeses

previstes en persones, comunicació, infraestructures, material, logística,...? Amb quins ingressos s'hi farà front: amb recursos propis o dels agents amb qui col·laborem, amb subvencions demanades, a partir de taquillatge o vendes , ...?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

9. L'avaluació del projecte

L'avaluació d'un projecte serveix, sobretot, per millorar-lo. Per això és important. Mirarem com es desenvolupa en tots els seus aspectes i anirem canviant coses per assegurar que es correspon més al que necessitem i que assoleix els resultats amb més certesa.

- a) Com penseu mesurar l'assoliment dels objectius o resultats desitjats? Amb quins indicadors?
- b) Heu pensat com implicar el col·lectiu a qui t'adreces i els agents col·laboradors en l'avaluació d'aquests objectius?
- c) Com penseu valorar si les estratègies i les accions són les més adients per assolir els objectius?
- d) Com penseu fer la valoració global dels elements de la organització (cronograma de treball, funcionament de l'equip, adequació dels aspectes tècnics, factors de la comunicació i aspectes econòmics)?
- e) Heu establert fases per avaluar per a desenvolupar el projecte? Heu establert un calendari per a les diferents activitats ?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que creguis que són interessants d'abordar:

10. Perspectiva de futur del projecte

Dins la voluntat de continuïtat i sostenibilitat dels projectes, cal preguntar-se fins a quin punt aquest contempla el seu propi futur, sobretot en projectes de tipus social i cultural, que els resultats solen copsar-se al cap dels anys. En aquesta visió cal preguntar-se:

- a) Com veieu el projecte en un futur? És sostenible en el temps? Com creieu que podeu seguir treballant els objectius proposats?
- b) Fins a quin punt té sentit plantejar-se si el projecte podria acabar essent un servei estable de la biblioteca?
- c) Heu detectat elements de degradació del projecte ?
- d) Què passarà si, amb el temps, no s'assoleixen els objectius? Hi ha Pla B?

Completar aquest apartat amb alguns aspectes que cregueu que són interessants d'abordar:

Bona feina!